

ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA KONDITORSKIH PODUZEĆA

Prović, Barbara

Master's thesis / Specijalistički diplomski stručni

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:124:148968>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-14**

Repository / Repozitorij:

[REFST - Repository of Economics faculty in Split](#)

SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKULTET

ZAVRŠNI RAD
ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA
KONDITORSKIH PODUZEĆA

Mentor:

Prof.dr.sc. Branka Ramljak

Student:

Barbara Prović

Split, rujan, 2022.

SADRŽAJ

1. UVOD.....	3
1.1. PREDMET ISTRAŽIVANJA.....	3
1.2. CILJ RADA.....	3
1.3. METODE ISTRAŽIVANJA.....	4
1.4. STRUKTURA RADA.....	4
2. FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI.....	5
2.1. POJAM FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA.....	5
2.2. OBILJEŽJA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA.....	6
2.3. VRSTE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA.....	7
2.3.1. BILANCA.....	8
2.3.2. RAČUN DOBITI I GUBITKA.....	13
2.3.3. IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TIJEKU.....	17
2.3.4. IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA KAPITALA.....	19
2.3.5. BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE.....	21
3. METODE ANALIZE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA.....	22
3.1. HORIZONTALNA ANALIZA.....	22
3.2. VERTIKALNA ANALIZA.....	23
3.3. ANALIZA PUTEM POKAZATELJA.....	24
3.3.1. POKAZATELJI LIKVIDNOSTI.....	25
3.3.2. POKAZATELJI ZADUŽENOSTI.....	26
3.3.3. POKAZATELJI AKTIVNOSTI.....	27
3.3.4. POKAZATELJI PROFITABILNOSTI.....	28
4. KONDITORSKA INDUSTRIJA U SVIJETU.....	29
5. HRVATSKA KONDITORSKA INDUSTRIJA.....	31
5.1. KRAŠ GRUPA-LIDER HRVATSKE KONDITORSKE INDUSTRIJE.....	33
5.2. ZVEČEVO.....	34
5.3. KANDIT.....	34
5.4. KOESTLIN.....	35
6. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA PODUZEĆA KRAŠ D.D. I KOESTLIN D.D.....	36
6.1. HORIZONTALNA I VERTIKALNA ANALIZA BILANCE I RDG-A GRUPE KRAŠ.....	36

1.1 ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA GRUPE KRAŠ POMOĆU POKAZATELJA.....	46
1.2 HORIZONTALNA I VERTIKALNA ANALIZA BILANCE I RDG-A PODUZEĆA KOESTLIN D.D.....	48
1.3 ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA PODUZEĆA KOESTLIN D.D. POMOĆU POKAZATELJA.....	56
1.4 KOMPARATIVNA ANALIZA GRUPE KRAŠ I PODUZEĆA KOESTLIN D.D.....	58
2. ZAKLJUČAK.....	60
LITERATURA.....	61
POPIS SLIKA.....	62
POPIS TABLICA.....	63
SAŽETAK.....	64
SUMMARY.....	64

1. UVOD

1.1. PREDMET ISTRAŽIVANJA

Predmet istraživanja ovog diplomskog rada je detaljna analiza financijskih izvještaja konditorskih poduzeća u Republici Hrvatskoj.

Konditorska industrija se može definirati kao vrlo bitna stavka prehrambene industrije u Republici Hrvatskoj. Konditorska industrija je specifična po tome što u svojoj proizvodnji upotrebljava sirovine i ambalažu koja se proizvodi upravo u Hrvatskoj. U ovoj vrsti industriji je zaposlen veliki broj ljudi a kroz svoje poslovanje neposredno posreduje pri zapošljavanju stanovništva u raznim drugim gospodarskim granama kao što su proizvodnja ambalaže, trgovina, marketinška industrija i sl.

Hrvatska konditorska industrija ima značajnu ulogu u hrvatskom izvozu. Od ukupne proizvodnje iz područja konditorske industrije, preko 50% proizvodnje se izvozi u europske zemlje, što govori o činjenici da se više izveze nego što se prodava na hrvatskom tržištu.

Ovim diplomskim radom će se nastojati pobliže pojasniti analiza financijskih izvještaja na primjeru i kroz usporedbu dvaju najvažnijih hrvatskih konditorskih poduzeća.

1.2. CILJ RADA

Ciljevi ovog diplomskog rada su definirati pojmove financijskih izvještaja i definicija konditorske industrije. Kao empirijski dio rada se može definirati cilj analize financijskih izvještaja na primjeru dvaju najvažnijih konditorskih poduzeća u Republici Hrvatskoj i usporedba financijskih izvještaja istih.

1.3. METODE ISTRAŽIVANJA

Za izradu ovog diplomskog rada koristit će se nekoliko metoda istraživanja:

- Metoda opisivanja
- Metoda kompilacije
- Metoda analize i
- Metoda komparacije.

Pomoću metode opisivanja opisat će se bilanca, izvještaj o novčanom tijeku, izvještaj o promjeni kapitala, račun dobiti i gubitka te bilješke uz financijske izvještaje. Opisat će se i pojmovi analize financijskih izvještaja te utvrditi osnovni pojmovi vezani za konditorsku industriju.

Uz pomoć metode kompilacije i analize, podaci iz financijskih izvještaja dvaju najvažnijih hrvatskih konditorskih poduzeća će se ukomponirati sa teorijskim dijelom rada kako bi se što bolje prikazao željeni cilj ovog rada.

Pomoću metode komparacije će se usporediti podaci iz dvaju konditorskih poduzeća te će autor iznijeti svoj osvrt na tu usporedbu.

1.4. STRUKTURA RADA

Ovaj diplomski rad je podijeljen na šest dijelova. Prvi dio rada je uvod u kojem će se detaljno razraditi predmet, ciljevi, metode i struktura rada. Drugi dio rada se odnosi na definiranje i tumačenje financijskih izvještaja: bilance, izvještaja o novčanom tijeku, izvještaja o promjeni kapitala, računu dobiti i gubitka i bilješki uz te izvještaje. U trećem dijelu rada razradit će se analiza financijskih izvještaja kroz vertikalnu, horizontalnu i analizu pomoću pokazatelja. Četvrti dio rada se odnosi na definiranje pojma i karakteristika konditorske industrije općenito u svijetu. Peti dio rada se odnosi na hrvatsku konditorsku industriju. U šestom dijelu rada će se analizirati financijski izvještaji dvaju najznačajnijih hrvatskih konditorskih poduzeća te napraviti njihova usporedba. U zadnjem, sedmom dijelu rada će biti iznesen osvrt autorice na cjelokupni rad.

2. FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI

2.1. POJAM FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Financijski izvještaji se mogu definirati kao temelj analize financijskih izvještaja. Na temelju financijskih izvještaja dobiva se cjelokupna slika o poslovanju i uspješnosti određenog poduzeća za određeno razdoblje. U principu, financijski izvještaji su namijenjeni vanjskim korisnicima ali njima se koriste i unutarnji korisnici. Financijski izvještaji se još mogu definirati kao izvor podataka koja potencijalnim korisnicima može poslužiti za razne svrhe.

Među vanjske korisnike mogu se ubrojiti:

- Ulagači
- Vlada i vladine organizacije
- Dobavljači
- Kupci
- Kreditori
- Burza i sl.

Upravo zbog navedenih vanjskih korisnika, financijski izvještaji moraju pravilno prikazati stanje nekog poduzeća te na temelju njih korisnici mogu donositi dobre ekonomske odluke koje će utjecati na njihovo poslovanje.

Postoje obvezni i dobrovoljni financijski izvještaji. Obvezni su oni koji su propisani i regulirani zakonom a pod nadležnosti su institucija koje za cilj imaju razvoj računovodstvenih standarda. Jedna od najpoznatijih takvih institucija u svijetu je Securities and Exchange Commission. Glavni cilj ovakvih institucija je da se poveća efikasnost tržišta. Dobrovoljni financijski izvještaji su oni kojima je cilj uglavnom promovirati poduzeće. S obzirom na to da financijski izvještaji uvelike utječu i na neki način definiraju ekonomske odluke korisnika istih, oni moraju sadržavati istinite i pravedne podatke vezane za uspješnost kao i za financijski položaj određenog poduzeća. Veliki dio podataka potrebnih za sastavljanje financijskih izvještaja dolaze iz računovodstva stoga se kao njihov najbitniji cilj može definirati prikupljanje podataka, obrada podataka te prezentacija tih podataka kroz financijske izvještaje.

Načela financijskog izvještavanja su:¹

- Neograničenost vremena poslovanja
- Nastanak događaja
- Značajnost i sažimanje
- Dosljednost
- Usporedivost
- Opreznost
- Prijeboj
- Bilančni kontinuitet-početna bilanca
- Odvojeno mjerenje stavki.

2.2. OBILJEŽJA FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA

Postoji niz kvalitativnih obilježja financijskih izvještaja a to su:

- Razumljivost
- Važnost
- Značajnost
- Pouzdanost
- Neutralnost
- Potpunost
- Razboritost
- Usporedivost
- Istinitost
- Fer prezentiranje i sl.

¹ http://www.osfi.hr/Uploads/1/2/136/137/Hrvatski_standardi_financijskog_izvjestavanja.pdf
Pristupljeno: 24.06.2021.

2.3. VRSTE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Financijski izvještaji su vrste dokumenata koji za cilj imaju pružanje informacija o poslovanju nekog poduzeća. Na uvid ih mogu dobiti zainteresirani korisnici a podrazumijeva se da financijski izvještaji moraju imati istinite i točne podatke.

Temeljni financijski izvještaji su:²

- ❖ Bilanca
- ❖ Račun dobiti i gubitka
- ❖ Izvještaj o novčanom toku
- ❖ Izvještaj o promjenama kapitala
- ❖ Bilješke uz financijske izvještaje.

Što se tiče sastavljanja navedenih financijskih izvještaja, mikro, mala i srednja poduzeća moraju sastavljati bilancu, račun dobiti i gubitka i bilješke koje idu uz financijske izvještaje na godišnjoj razini, a velika poduzeća kao i poslovni subjekti od javnog interesa moraju sastavljati sve navedene financijske izvještaje na godišnjoj razini.

² Žager, K., Žager, L. (2007): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str.33

2.3.1. BILANCA

Bilanca je sustavni pregled imovine, kapitala i obveza gospodarskog subjekta na određeni datum, najčešće na datum završetka fiskalne godine.³

Bilanca još ima nekoliko naziva koji se koriste u Hrvatskoj a to su:

- Izvještaj o financijskom stanju
- Izvještaj o financijskoj situaciji i
- Bilanca stanja.

Bilanca se dijeli na dvije osnovne cjeline, na aktivu i pasivu. U aktivu se nalazi sva imovina koja je u vlasništvu poduzeća i kojom poduzeće raspolaže a u pasivi se nalaze izvori imovine poduzeća. Iz ovoga proizlazi da mora postojati računovodstvena jednakost, odnosno da aktiva i pasiva moraju biti jednake.

S obzirom na to da se iz bilance može isčitati imovina kojom poduzeće raspolaže, ona se navodi kao jedan od najvažnijih financijskih izvještaja te su podaci iz bilance vrlo bitni za analizu financija kao i za odluku vezanu za sigurnost poslovanja, likvidnost i solventnost poduzeća. Bilanca je obvezan financijski izvještaj koji se mora sastavljati jednom godišnje što je propisano Zakonom o računovodstvu. Za razliku od ostalih financijskih izvještaja, bilancom se prikazuju podaci poduzeća na određen datum.

Bilančna ravnoteža se vidi iz sljedeće formule:

$$\mathbf{IMOVINA = OBVEZE + KAPITAL}$$

U nastavku rada, prikazat će se struktura bilance.

³ Vidučić, Lj., Pepur, S., Šimić Šarić, M., Financijski menadžment IX. Dopunjeno i izmijenjeno izdanje, PRiF, Zagreb, 2015.

Tablica 1. Struktura bilance

AKTIVA	PASIVA
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	A) KAPITAL I REZERVE
B) DUGOTRAJNA IMOVINA	A I. Temeljni (upisani) kapital
B I. Nematerijalna imovina	A II. Kapitalne rezerve
B II. Materijalna imovina	A III. Rezerve iz dobiti
B III. Dugotrajna financijska imovina	A IV. Revalorizacijske rezerve
B IV. Potraživanja	A V. Rezerve fer vrijednosti
B V. Odgođena porezna imovina	A VI.1. Zadržana dobit
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA (obrna sredstva)	A VI.2. Preneseni gubitak
C I. Zalihe	A VII.1. Dobit poslovne godine
C II. Potraživanja	A VII.2. Gubitak poslovne godine
C III. Kratkotrajna financijska imovina	A VIII. Manjinski interes
C IV. Novac u banci i blagajni	B) REZERVIRANJA
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	C) DUGOROČNE OBVEZE
E) UKUPNO AKTIVA	D) KRATKOROČNE OBVEZE
F) IZVANBILANČNI ZAPISI	E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA RAZDOBLJA
	F) UKUPNO PASIVA
	G) IZVANBILANČNI ZAPISI

Izvor: Izrada autora prema Pravilniku o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja (Narodne novine, br. 96./2015.).

Prema prethodnoj tablici može se vidjeti detaljna struktura bilance. Iz tablice se može iščitati kako se bilanca dijeli na dva jednaka dijela. Sa desne strane se može vidjeti aktiva a sa lijeve pasiva. Aktiva pokazuje imovinu kojom neko poduzeće raspolaže a pasiva pokazuje izvore kojima se financija imovina iz aktive. Aktiva i pasiva bilance uvijek moraju biti jednake.

Imovina se može definirati kao vrijednost nekih prava i resursa kojima neko poduzeće upravlja a može se podijeliti na dugotrajnu i kratkotrajnu.

Dugotrajna imovina se može podijeliti na:

- nematerijalnu imovinu (patenti, koncesije, goodwill i sl.)
- materijalnu imovinu (građevinski objekti, postrojenja, zemljište, transportni uređaji i sl.)
- financijsku imovinu (ulaganja u vrijednosne papire, zajam kredita i sl.) i
- dugotrajna potraživanja (potraživanja od povezanih društava i sl.).

Kratkotrajna imovina se može podijeliti na:

- zalihe (zalihe materijala, sirovina, gotovih proizvoda i sl.)
- potraživanja (potraživanja od kupaca, potraživanja od zaposlenih i sl.)
- financijsku imovinu (zajmovi povezanim društvima, vrijednosni papiri i sl.) i
- novac (novac u banci i blagajni).

Kao što je prethodno navedeno, u pasivi se nalaze kapital i obveze. Kapital se može definirati kao razlika ukupnih obveza i ukupne imovine. Kapital se može smanjiti i povećati. U slučaju da vlasnik poduzeća povlači novac ili imovinu iz poduzeća ili ostvari gubitak, kapital se smanjuje, S druge strane, kapital se povećava ulaganjem vlasnika i zadržavanjem dobiti iz poslovanja.

Kapital se može podijeliti na:

- temeljni kapital
- kapitalne rezerve
- rezerve iz dobiti
- revalorizacijske rezerve, zadržanu dobit ili preneseni gubitak i
- dobit ili gubitak poslovne godine.

Što se tiče obveza, one se mogu definirati kao posljedica prošlih događaja putem kojih određeni subjekti traže od poduzeća da izvrše svoju obvezu plaćanja, bilo u novcu ili pak izvršenjem usluge ili isporukom robe. Obveze mogu biti kratkoročne i dugoročne. Dugoročne imaju rok podmire duže od jedne godine a kratkoročne imaju rok podmire kraći od jedne godine.

Kao primjer dugoročne obveze može se navesti obveza za primljene dugoročne kredite, a za kratkoročne obveze, obveze prema dobavljačima.

Pri unosu stavki u bilancu postoje pravila a redoslijed unosa bilančnih stavki se definira prema određenom kriteriju kojeg se poduzeće drži pri sastavljanju bilance.

U nastavku slijedi tablica sa kriterijima razvrstavanja stavki aktive i pasive.

Tablica 2. Kriteriji razvrstavanja stavki aktive i pasive

AKTIVA	PASIVA
Funkcionalnost	Namjena
Likvidnost	Ročnost
Sigurnost	

Izvor: Izrada autora prema podacima: J.Deželjin, Lj. Džajić, J. Mrša, P. Proklin, M. Peršić, I. Spremić, Računovodstvo, četvrto izmijenjeno i dopunjeno izdanje, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, 1995., str. 126

Iz tablice se mogu iščitati svi kriteriji koji su bitni prilikom unošenja stavki u bilancu. Funkcionalnost je vezana za aktivu i ona govori da bi se imovina trebala iskazivati po funkcionalnim skupinama a kao primjer se može navesti skupina stalne i skupina tekuće imovine. Likvidnost se također veže za aktivu i kaže da se stavke u bilancu unose prema stupnju mogućnosti pretvaranja nelikvidnog oblika u likvidni oblik imovine. Taj stupanj može biti rastući i opadajući. Sigurnost je kriterij koji se također veže uz aktivu i može se poistovjetiti sa kriterijem sigurnosti. Po ovom kriteriju, u bilancu se najprije unosi ona imovina koja se smatra najsigurnijom a to je dugotrajna imovina, zatim slijede zalihe i na kraju novac kao najlikvidnija imovina. Što se tiče pasive, postoje kriterij namjene i kriterij ročnosti. Kriterij namjene govori da se sve stavke pasive moraju uskladiti sa stavkama aktive kako bi obje strane bile jednake, odnosno da je imovina jednaka obvezama i kapitalu. Posljednji kriterij, kriterij ročnosti govori da se stavke u bilanci trebaju iskazati po skupinama ali da se poštuje načelo opadajuće ili rastuće ročnosti.

Postoji niz različitih vrsta bilance a neke od najbitnijih su:

- početna bilanca-sastavlja se na početku poslovne godine
- završna bilanca-sastavlja se na kraju poslovne godine
- stečajna bilanca-sastavlja se kad poduzeće dođe do stečajnog postupka
- likvidacijska bilanca-sastavlja se kad poduzeće nema financijsku mogućnost da nastavi poslovati i
- konsolidarna bilanca-sastavlja se kako bi se prikazala vrijednost aktive i pasive.

Kretanje imovine je glavni temelj poslovanja nekog poduzeća. Imovina se može kretati unutar poduzeća ili van poduzeća i obratno. Kretanja imovine mogu imati posljedice na poduzeće. Te posljedice mogu biti pozitivne i negativne.

U računovodstvu se razlikuje četiri vrste promjena u bilanci a to su:

- centripetalna promjena
- centrifugalna promjena
- koncentrična promjena i
- periferna promjena.

Centripetalna promjena dovodi do rasta neke stavke iz aktive a istovremeno se povećava neka stavka u pasivi, što znači da su strana pasive i strana aktive opet jednake. Centrifugalna promjena se događa kada se smanjuje neka stavka aktive a istovremeno se smanjuje i neka stavka pasive. U tom slučaju se iznos cijene bilance smanjuje. Koncentrična promjena se događa kad se unutar aktive jedna stavka smanji a druga poveća pa se ukupan iznos aktive ne mijenja. Periferna promjena nastane kad se u pasivi jedna stavka poveća a druga smanji i na kraju je zbroj bilance isti.

2.3.2. RAČUN DOBITI I GUBITKA

Račun dobiti i gubitka je financijski izvještaj koji pokazuje je li neko poduzeće dobro posluje odnosno je li ono profitabilno. U računu dobiti i gubitka prikazani su svi rashodi, prihodi i na kraju financijski rezultat. U slučaju da su prihodi veći od rashoda, financijski rezultat će biti pozitivan i tu se govori o dobiti a u slučaju da su rashodi veći od prihoda, rezultat je negativan i govori se o gubitku.

Stavke Računa dobiti i gubitka su sljedeće:⁴

- Poslovni prihodi
- Poslovni rashodi
- Financijski prihodi
- Financijski rashodi
- Udio u dobiti od društava povezanih sudjelujućim interesom
- Udio u dobiti od zajedničkih pothvata
- Udio u gubitku od društava povezanih sudjelujućim interesom
- Udio u gubitku od zajedničkih pothvata
- Ukupni prihodi
- Ukupni rashodi
- Dobit ili gubitak prije oporezivanje
- Porez na dobit
- Dobit ili gubitak razdoblja

Prihodi nastaju uslijed smanjenja obveza ili povećanja imovine i oni se odlikuju kao pozitivna komponenta računa dobiti i gubitka. To se događa iz raznih razloga a najčešće su vezani uz ostvarenje prodaje usluga i proizvoda. Poslovni prihodi se ostvaruju prilikom osnovnog poslovanja i oni su najčešći. Kao primjer može se navesti prihod od prodaje proizvoda ili od pružanja usluga. Financijski prihodi se obično vežu uz ulaganje sredstava koji su poduzeću u biti višak. Neki od financijskih prihoda su pozitivne tečajne razlike ili prihodi od kamata.

⁴ https://www.porezna-uprava.hr/HR_obraci/Documents/POREZ%20NA%20DOBIT/POD-RDG.pdf
Pristupljeno: 04.07.2021.

U praksi se često pojam prihoda miješa sa pojmom primitak. Prihod može nastati u isto vrijeme kad i primitak i to je najčešći slučaj, posebno u trgovinskoj djelatnosti kad se transakcije odmah obavljaju. U drugim djelatnostima prihod može nastati prije primitka i obrnuto.

Rashodi su negativna komponenta računa dobiti i gubitka. Oni nastaju povećanjem obveza ili smanjenjem imovine te utječu na smanjenje kapitala. Poslovni rashodi nastaju prilikom osnovnog poslovanja. Postoje razni oblici troškova koji čine poslovne rashode.

Oni se mogu podijeliti na:

- Materijalne troškove
- Troškove osoblja
- Amortizaciju
- Rezerviranje
- Vrijednosno usklađenje i
- Promjene u vrijednosti zaliha.

Financijski rashodi su oni rashodi koji nastanu pri korištenju tuđih financijskih sredstava a mogu biti:

- Negativne tečajne razlike
- Kamate i
- Nerealizirani gubici.

U praksi se često miješaju pojmovi rashoda sa pojmovima izdatak, trošak i utrošak. Trošak postaje rashod tek onda kad dođe do prodaje robe i na taj način se trošak prenese na rashode. Kod neproizvodnih troškova je drugačije, oni odmah postaju rashodi. Što se tiče izdataka, oni mogu nastati istovremeno sa rashodima, prije ili nakon nastana rashoda. Oni označavaju smanjenje novčanih sredstava, dok utrošci označavaju trošenje resursa.

Suočavanjem prihoda i rashoda na kraju poslovne godine nastaje rezultat poslovanja poduzeća koji može biti dobit ili gubitak.

Dobit nastaje onda kad su prihodi veći u odnosu na rashode, a gubitak nastaje onda kad su rashodi veći u odnosu na prihode. Kao posljedica dobiti nastaje povećanje a kao posljedica gubitka, smanjenje kapitala.

Račun dobiti i gubitka se može sastavljati pomoću dvije metode:

- Metoda ukupnih troškova
- Metoda prodanih učinaka

Objе metode daju isti rezultat ali se razlikuju u iskazivanju troškova. Kod metode ukupnih troškova, troškovi se razvrstavaju po prirodnim vrstama a kod metode prodanih učinaka, troškovi se raščlanjuju prema funkcijama troškova.

IZVJEŠTAJ O DOBITI	
metoda prirodnih vrsta troškova	
i.	Poslovni prihodi
1.	Prihodi od prodaje
2.	Prihodi od upotrebe vlastitih proizvoda
3.	Ostali poslovni prihodi
ii.	Poslovni rashodi
1.	Promjena vrijednosti zaliha proizvodnje i gotovih proizvoda
2.	Materijalni troškovi
3.	Troškovi osoblja
4.	Amortizacija
5.	Ostali troškovi
6.	Vrijednosno usklađivanje
7.	Rezerviranja
8.	Ostali poslovni rashodi
iii.	Financijski prihodi
iv.	Financijski rashodi
v.	Ostali – izvanredni prihodi
vi.	Ostali izvanredni rashodi
vii.	Ukupni prihodi
viii.	Ukupni rashodi
ix.	Dobit (gubitak) prije oporezivanja
x.	Porez na dobit
xi.	Dobit ili gubitak razdoblja

Slika 1. Račun dobiti i gubitka prema metodi ukupnih troškova

Izvor: Perčević, H. (2019.): Financijski izvještaji i elementi financijskih izvještaja, Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet, Zagreb, slajd 47.

Na prethodnoj slici se može vidjeti struktura računa dobiti i gubitka sastavljenog prema metodi ukupnih troškova, gdje se vidi kako se troškovi dijele samo na poslovne, financijske i izvanredne.

A. IZVJEŠTAJ O DOBITI	
funkcionalna metoda	
I.	Poslovni prihodi
1.	Prihodi od prodaje
2.	Prihodi od upotrebe vlastitih proizvoda
3.	Ostali poslovni prihodi
II.	Troškovi prodanih proizvoda
III.	Bruto dobit
IV.	Troškovi razdoblja (rashodi razdoblja)
1.	Troškovi prodaje
2.	Troškovi administracije (uprave)
3.	Ostali poslovni rashodi
V.	Financijski prihodi
VI.	Financijski rashodi
VII.	Ostali – izvanredni prihodi
VIII.	Ostali izvanredni rashodi
IX.	Ukupni prihodi
X.	Ukupni rashodi
XI.	Dobit (gubitak) prije oporezivanja
XII.	Porez na dobit
XIII.	Dobit ili gubitak razdoblja

Slika 2. Račun dobiti i gubitka prema metodi prodanih učinaka

Izvor: Perčević, H. (2019.): Financijski izvještaji i elementi financijskih izvještaja, Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet, Zagreb, slajd 47.

Na slici br. 2. može se vidjeti struktura računa dobiti i gubitka koji je sastavljen prema metodi prodanih učinaka, odnosno prema funkcionalnoj metodi. Ova metoda razdvaja troškove prema mjestu nastanka, najčešće na proizvodnju i upravu i prodaju.

2.3.3. IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TIJEKU

Izvještaj o novčano tijeku je temeljni financijski izvještaj koji se temelji na novčanim kategorijama. Ovaj izvještaj nam prikazuje primitke i izdatke pojedinog poduzeća. Na temelju izvještaja o novčanom tijeku se može vidjeti kako izgleda poslovanje nekog poduzeća.

Izvještaj o novčanom tijeku sastoji se od poslovnih, investicijskih i financijskih primitaka i izdataka, gdje se na kraju svake aktivnosti izračunava čisti novčani tijek koji je razlika prihoda i rashoda pojedine aktivnosti. Na kraju novčanog tijeka dobije se čisti novčani tijek svih aktivnosti poduzeća zbrajanjem svih čistih novčanih tijekova pojedinih aktivnosti. Prema tome, elementi izvještaja o novčanom tijeku su novčani primici, novčani izdaci i neto novčani tijek.

Aktivnosti iz kojih se ostvaruju primici i izdaci su:

- Poslovne aktivnosti koje se mogu definirati kao glavne aktivnosti kojima se poduzeće bavi a tu se mogu ubrojiti primici od prodaje robe, primici od pružanja usluga, izdaci za plaće djelatnicima, izdaci za plaćanje dobavljača i sl.
- Investicijske, odnosno ulagateljske aktivnosti kojima poduzeće ulaže u dugotrajnu imovinu, prodaje dugotrajnu imovinu, stječe dugotrajnu imovinu, a tu se mogu ubrojiti izdaci za nabavku postrojenja i opreme, primici od prodaje postrojenja i opreme, primici od prodaje vlasničkih instrumenata, izdaci za stjecanje vlasničkih instrumenata i sl.
- Financijske aktivnosti koje za posljedicu imaju promjenu veličine i sastava glavnice kao i promjenu dugova. U ove aktivnosti se mogu ubrojiti primici od izdavanja dionica, izdaci za isplate vlasnicima za stjecanje dionica, primici od zajmova i sl.

Postoje dvije metode sastavljanja izvještaja o novčanom tijeku a to su direktna i indirektna metoda. U Hrvatskoj se koristi najviše direktna metoda koja će se prikazati u nastavku.

Tablica 3. Direktna metoda izvještaja o novčanom tijeku

A. POSLOVNE AKTIVNOSTI
NOVČANI PRIMICI OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI
NOVČANI IZDACI OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI
NOVČANI TIJEK OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI
B. INVESTICIJSKE AKTIVNOSTI
NOVČANI PRIMICI OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI
NOVČANI IZDACI OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI
NOVČANI TIJEK OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI
C. FINANCIJSKE AKTIVNOSTI
NOVČANI PRIMICI OD FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI
NOVČANI IZDACI OD FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI
NOVČANI TIJEK OD FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI
ČISTI NOVČANI TIJEK (A+B+C)
NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI NA POČETKU RAZDOBLJA
NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI NA KRAJU RAZDOBLJA
POVEĆANJE/SMANJENJE NOVCA I NOVČANIH EKVIVALENATA

Izvor: Izrada autora

Direktna metoda pruža korisne informacije kako bi se procijenili budući novčani tijekovi. Prema prethodnoj tablici može se vidjeti kako direktna metoda iskazuje bruto novčane primitke i izdatke svih aktivnosti za razliku od indirektna metode u kojoj se prikazuje neto novčani tijek samo iz poslovnih aktivnosti a dobit ili gubitak se korigira za rashode, prihode, promjene zaliha, potraživanja i sl.

2.3.4. IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA KAPITALA

Izvještaj o promjenama kapitala, odnosno o promjeni glavnice je još jedan od temeljnih financijskih izvještaja koji je obvezno izvješće od 1999. godine. Glavni cilj izvještaja o promjenama kapitala je da se prikažu promjene u vrijednosti tvrtke.

Izvještaj o promjeni glavnice sadrži podatke kapitalu i pričuvama, te isplaćenim dividendama koje se preuzimaju iz knjigovodstvenih stanja na posljednji dan obračunskog razdoblja. Svrha je dati prikaz neto vrijednosti poduzeća. U ovom izvještaju se iskazuju sve promjene koje su se dogodile između dva definirana datuma bilance a koje su povezane sa glavnicom.

Tablica 4. Izvještaj o promjenama kapitala

Naziv pozicije	Aop oznaka	Rbr bilješke	Prethodno razdoblje	Tekuće razdoblje
1. Upisani kapital	001			
2. Kapitalne rezerve	002			
3. Rezerve iz dobiti	003			
4. Zadržana dobit ili preneseni gubitak	004			
5. Dobit ili gubitak tekuće godine	005			
6. Revalorizacija dugotrajne materijalne imovine	006			
7. Revalorizacija nematerijalne imovine	007			
8. Revalorizacija financijske imovine raspoložive za prodaju	008			
9. Ostala revalorizacija	009			
10. Ukupno kapital i rezerve	010			
11. Tečajne razlike s	011			

naslova neto ulaganja u inozemno poslovanje				
12. Tekući i odgođeni porezi (dio)	012			
13. Zaštita novčanog tijeka	013			
14. Promjene računovodstvenih politika	014			
15. Ispravak značajnih pogrešaka prethodnog razdoblja	015			
16. Ostale promjene kapitala	016			
17. Ukupno povećanje ili smanjenje kapitala AOP	017			

Izvor: Izrada autora na temelju podataka:

<https://www.fina.hr/documents/52450/130220/Ispis+Izvjestaja+o+promjenama+kapitala+%28pri+mjer+2008.%29.pdf/f54ee102-f633-1658-37e2-e44d0db7e59b>

2.3.5. BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

Bilješke uz financijske izvještaje možemo definirati kao dio financijskih izvještaja koji korisnicima daju informacije koje se ne mogu pronaći u financijskih izvještajima. Te informacije obično nadopunjuju ili pojašnjavaju određene stavke financijskih izvještaja i kao takve su vrlo važne korisnicima.

Zaglavlje Bilješki uz financijske izvještaje treba sadržavati sljedeće podatke:⁵

- Naziv obveznika
- Poštanski broj i mjesto-sjedište obveznika
- Adresa sjedišta
- Šifra županije, grada ili općine
- Broj RKP-a
- Matični broj
- Osobni identifikacijski broj-OIB
- Razina-11, 12, 13, 21, 22, 23, 31, 41 ili 42
- Razdjeli
- Šifra djelatnosti
- Oznaka razdoblja-proračunska godina za koju se sastavljaju Bilješke uz financijske izvještaje

Svaki financijski izvještaj ima svoje zakonom propisane Bilješke.

⁵ Milić, A., (2014.), Izvještaj o obvezama, Riznica br. 2., Zagreb, str. 10.

3. METODE ANALIZE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Kako bi potencijalni korisnici ali i oni koji to već jesu dobili uvid u stanje poduzeća s naglaskom na njegovu likvidnost i profitabilnost, financijske informacije su vrlo važne. Pomoću njih, osim navedenog može se dobiti uvid o broju zaposlenih, uvid u poslovanje poduzeća, uvid u zaštitu na radu i sl.

Za analizu financijskih izvještaja koriste se sljedeće:

- Horizontalna analiza (komparativni financijski izvještaji)
- Vertikalna analiza (strukturni financijski izvještaji)
- Analiza putem pokazatelja

3.1. HORIZONTALNA ANALIZA

Horizontalna analiza pokazuje dinamiku promjena u apsolutnim i relativnim iznosima osnovnih bilančnih pozicija u tekućoj u odnosu na prethodnu godinu. Tako se promjene prate i u Računu dobiti i gubitka.⁶ U horizontalnoj analizi se koriste komparativni financijski izvještaji. Horizontalna analiza daje mogućnost da se uspoređuju pojedine stavke iz izvještaja. Pri horizontalnoj analizi obično je jedna godina bazna godina a ostale se razmatraju u odnosu na baznu.

Pri izračunu ove vrste analize mogu se koristiti relativna i apsolutna promjena. Kod korištenja relativne promjene, najprije se od iznosa tekuće godine oduzima iznos prethodne godine a dobiveni iznos se dijeli sa iznosom prethodne godine i množi sa 100. Kod korištenja apsolutne promjene, horizontalna analiza se računa na način da se iznos prethodne godine oduzme od iznosa tekuće godine.

⁶ Vujević, I., Financijska analiza, Ekonomski fakultet Split, 2003., str. 129

3.2. VERTIKALNA ANALIZA

Vertikalna analiza daje uvid u strukturu financijskih izvještaja. Najčešća primjena vertikalne analize je na strukturi bilance ili računa dobiti i gubitka. Pomoću nje se vrši usporedba podataka iz temeljnih financijskih izvještaja koji su prikupljeni u toku jedne godine. U vertikalnoj analizi bilance, aktiva i pasiva se označavaju sa brojem 100 i predstavljaju konstantnu veličinu, a sve druge pozicije se stavljaju u odnos s njima kako bi se odredio postotni odnos svih ostalih varijabli. Dakle, to je usporedba pojedine pozicije iz financijskih izvještaja u odnosu na uzetu konstantnu varijablu.⁷

Strukturni financijski izvještaji koji se temelje na bilanci, u osnovi, usmjereni na dva važna aspekta:

- Razmatranje izvora imovine poduzeća koji mogu biti kratkoročne obveze, dugoročne obveze i vlastiti izvori
- Razmatranje strukture imovine koja se prije svega odnosi na odnos kratkotrajne i dugotrajne imovine.⁸

Kod vertikalne analize računa dobiti i gubitka, kao konstantna varijabla se uzima npr. Prihod od prodaje i označava se sa brojem 100 a ostale se stavke uspoređuju s prihodom od prodaje. Vertikalna analiza je odličan izbor kad se radi o usporedbi dvaju društava ili pak u slučaju inflacije.

⁷ Vuko, T. (2018.): Materijali iz kolegija Analiza financijskih izvještaja, Materijali s predavanja 5, Split, str. 2

⁸ Žager, K., Mamić, S.I., Sever, S., Žager, L., (2008.): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str.231.

3.3. ANALIZA PUTEM POKAZATELJA

Ova vrsta analize financijskih izvještaja je metoda koja se najviše koristi. U ovom slučaju, postoji pokazatelj koji je odnosni broj što znači da se jedna veličina dijeli s drugom.

Financijski pokazatelji, s obzirom na vremensku dimenziju, u osnovi se mogu podijeliti u dvije skupine. Jedna skupina financijskih pokazatelja obuhvaća razmatranje poslovanja poduzeća unutar određenog vremenskog razmaka (najčešće godinu dana) i temelji se na podacima iz računa dobiti i gubitka a druga skupina financijskih pokazatelja odnosi se na točno određeni trenutak koji se podudara s trenutkom sastavljanja bilance i govori o financijskom položaju poduzeća u tom trenutku.⁹

Pokazatelje možemo podijeliti na:

- Pokazatelje sigurnosti-pokazatelj likvidnosti i pokazatelj zaduženosti
- Pokazatelje uspješnosti- pokazatelj ekonomičnosti, pokazatelj profitabilnosti i pokazatelj investiranja
- Pokazatelje aktivnosti u koje se mogu svrstati i pokazatelji sigurnosti i pokazatelji uspješnosti.

⁹ Žager, K., Mamić, S.I., Sever, S. Žager, L., (2008.): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str. 243.

3.3.1. POKAZATELJI LIKVIDNOSTI

Ova vrsta pokazatelja se računa na temelju informacija iz bilance. Pokazatelji likvidnosti mjere kakva je sposobnost nekog poduzeća da podmiri kratkoročne obveze koje su dospjele.

Pokazatelji likvidnosti su:

- Koeficijent trenutne likvidnosti= $\text{novac} / \text{kratkoročne obveze}$
- Koeficijent ubrzane likvidnosti= $\text{novac} + \text{potraživanja} / \text{kratkoročne obveze}$
- Koeficijent tekuće likvidnosti= $\text{kratkotrajna imovina} / \text{kratkoročne obveze}$
- Koeficijent financijske stabilnosti= $\text{dugotrajna imovina} / \text{kapital} + \text{dugoročne obveze}$
- Neto obrtni kapital.

Koeficijent trenutne likvidnosti nam pokazuje koliko je kratkoročnih obveza pokriveni likvidnom kratkotrajnom imovinom. U praksi se tolerira do 10%. Koeficijent ubrzane likvidnosti se primjenjuje ukoliko se želi procijeniti može li neko poduzeće pokriti svoje kratkoročne obveze svojom najlikvidnijom imovinom. Koeficijent tekuće likvidnosti se smatra najefikasnijim pokazateljem likvidnosti. Ukoliko je koeficijent tekuće likvidnosti jako nizak, postoji opasnost da poduzeće neće imati sredstava za podmiriti kratkoročne obveze a ako je pak previsok to upućuje na činjenicu kako poduzeće loše upravlja svojom kratkotrajnom imovinom. Koeficijent financijske stabilnosti mora biti ispod jedan zato što svako poduzeće mora određeni dio kratkotrajne imovine financirati iz dugoročnih izvora financiranja. Neto obrtni kapital nam govori koliko neko poduzeće ima likvidne imovine s kojom može održavati svoje poslovanje i po potrebi to poslovanje širiti.

3.3.2. POKAZATELJI ZADUŽENOSTI

Pokazatelji zaduženosti zapravo predstavljaju pasivu i pokazuju nam koliko je imovine financirano sredstvima iz vlastitog kapitala a koliko iz obveza.

Najčešći pokazatelji zaduženosti su sljedeći:

- Koeficijent zaduženosti= $\frac{\text{ukupne obveze}}{\text{ukupna imovina}}$
- Koeficijent vlastitog financiranja= $\frac{\text{glavnica}}{\text{ukupna imovina}}$
- Koeficijent financiranja= $\frac{\text{ukupne obveze}}{\text{glavnica}}$
- Faktor zaduženosti= $\frac{\text{ukupne obveze}}{\text{zadržana dobit} + \text{amortizacija}}$
- Stupanj pokrića 1= $\frac{\text{glavnica}}{\text{dugotrajna imovina}}$
- Stupanj pokrića 2= $\frac{\text{glavnica} + \text{dugoročne obveze}}{\text{dugotrajna imovina}}$

Koeficijent zaduženosti govori koliko se poduzeće koristi zaduživanjem kao nekim oblikom financiranja. Što je veći omjer duga i imovine veći je i rizik. Vrijednost koja se tolerira kod koeficijenta zaduženosti je 50% ili manja. Koeficijent vlastitog financiranja govori koliko je imovine financirano iz kapitala poduzeća za što je tolerantna vrijednost veća od 50%. Koeficijent financiranja je u biti odnos ukupnih obveza i glavnice kako i sama formula kaže. Kod ovog pokazatelja se tolerira vrijednost u omjeru 1:1.

Faktor zaduženosti promatra dug u odnosu na mogućnost njegovog podmirenja. Vrijednost ovog pokazatelja je manja od 5. Što se tiče stupnjeva pokrića 1 i 2, oni pokazuju kakvo je pokriće dugotrajne imovine glavnicom odnosno glavnicom i dugoročnim obvezama.

3.3.3. POKAZATELJI AKTIVNOSTI

Ova vrsta pokazatelja pokazuje kakva je brzina cirkulacije imovine u poslovnim procesima. Još se nazivaju i koeficijenti obrtaja a koriste se kako bi se ocijenila učinkovitost kojom se upravlja svom imovinom nekog poduzeća. Što se tiče pokazatelja aktivnosti, poželjno je da su što veći.

Pokazatelji aktivnosti su sljedeći:

- Koeficijent obrtaja ukupne imovine= $\frac{\text{ukupni prihod}}{\text{ukupna imovina}}$
- Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine= $\frac{\text{ukupni prihod}}{\text{kratkotrajna imovina}}$
- Koeficijent obrtaja potraživanja= $\frac{\text{prihodi od prodaje}}{\text{potraživanja}}$
- Troškovi naplate potraživanja= $\frac{\text{broj dana u godini}}{\text{koeficijent obrtaja potraživanja}}$.

Koeficijent obrtaja ukupne imovine, koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine i koeficijent obrtaja potraživanja ukazuju na to koliko jedinica imovine stvara jedinica prihoda. Iz toga proizlazi to da što je veći koeficijent obrtaja veća je aktivnost poduzeća pa je poželjno da su ovi koeficijenti što viši. Za zadnju stavku je bitno da je vrijednost što niža što dovodi do činjenice što je vrijeme naplate potraživanja kraće, poduzeće brže dolazi do sredstava.

3.3.4. POKAZATELJI PROFITABILNOSTI

Pokazatelji profitabilnosti pokazuju kakva je zarada poduzeća. Pokazatelji profitabilnosti su u biti pokazatelji uspješnosti poslovanja poduzeća.

Pokazatelji profitabilnosti su sljedeći:

- Marža profita= $\text{neto dobit/ukupni prihod}$
- Stopa povrata imovine (ROA)= $\text{neto dobit/ukupna imovina}$
- Stopa povrata kapitala (ROE)= $\text{neto dobit/glavnica}$

Marža profita iskazuje kolika je vrijednost neto dobiti koja se ostvaruje prihodima. Ona može varirati ovisno o vrsti djelatnosti kojom se poduzeće bavi. Što se tiče vrijednosti marže profita, poželjno je da bude što veća. Stopa povrata imovine se smatra jednim od najvažnijih pokazatelja koji ukazuju na to koliko se iz imovine stvara dobiti. Poželjno je da je što veća vrijednost stope povrata imovine. Što se tiče stope povrata kapitala, taj pokazatelj je vrlo sličan prethodnom a razlika je da daje uvid u to koliko jedinica dobiti se ostvaruje na jedinicu kapitala poduzeća. Za ovaj pokazatelj je također poželjno da je vrijednost što veća.

4. KONDITORSKA INDUSTRIJA U SVIJETU

Konditorska industrija se može definirati kao jedna inovativna grana prehrambene industrije. Konditorski proizvođači su sve popularniji a samim time se razvija i konditorska industrija. Primjerice, u SAD-u je 2010. godine potrošnja slatkiša po glavi stanovnika bila 11,2 kg. Potrošači konditorskih proizvoda ove proizvode kupuju tijekom cijele godine, a uz to prilikom blagdana ta potrošnja raste još više.

Ukupna godišnja prodaja u SAD-u je znatno iznad 30 milijardi dolara, raste za oko 3% svake godine od čega na čokoladu otpada više od 50%. Potrošači troše u prosjeku 93 dolara po osobi svake godine za ove poslastice, te se svake godine na tržište uvede oko 3000 novih proizvoda, stoga ne iznenađuje činjenica da se na konditorsku industriju gleda kao na industriju koja je otporna na recesiju.¹⁰ Rast prodaje konditorskih proizvoda neminovan je i na području Istočne Azije, naročito u Kini. S obzirom na broj stanovnika Kine, nije ni čudno da bilježe veliki porast potrošnje konditorskih proizvoda.

2014. godine globalna prodaja je iznosila 198 milijardi dolara što je porast od čak 4 milijarde dolara u odnosu na 2013. godinu. Zapadna Europa je vodeća na globalnoj razini prodaje konditorskih proizvoda sa 62,9 milijarde dolara u 2014. godini.¹¹

Što se tiče konditorske industrije cijelog svijeta, može se zaključiti kako najveća tržišta konditorskih proizvoda imaju sljedeće države, redom:

- SAD
- Kina
- Ujedinjeno Kraljevstvo
- Rusija i
- Njemačka.

¹⁰ <https://smallbusiness.chron.com/analysis-confectionery-industry-70206.html>
Pristupljeno: 27.07.2021.

¹¹ <https://blog.euromonitor.com/new-confectionery-data-what-is-it-telling-us/>
Pristupljeno: 27.07.2021.

Konditorska potrošnja se može podijeliti i na sljedeće skupine proizvoda:

- ✓ Čokoladni proizvodi
- ✓ Bombonski proizvodi
- ✓ Gume za žvakanje i
- ✓ Brašneni konditorski proizvodi.

Što se tiče potrošnje navedenih skupina proizvoda, u svjetskim razmjerima potrošnja se dijeli na 55% potrošnje čokoladnih proizvoda, 31% bombonskih proizvoda i 14% potrošnje guma za žvakanje.

Postoji veliki broj svjetskih konditora ali se nekoliko njih može izdvojiti kao vodeći a to su:

- ✓ Nestle
- ✓ Mars
- ✓ Ferrero
- ✓ Hershey

Nestle se može izdvojiti kao glavni konditor u svijetu. Nestle je multinacionalna kompanija koja se ne bavi samo proizvodnjom i prodajom konditorskih proizvoda nego i ostalim prehrambenim proizvodima. Mars, Ferrero i Hershey su također multinacionalne kompanije koje za razliku od Nestlea proizvode i prodaju samo konditorske proizvode. Nestle svoje proizvode prodaje po cijelom svijetu, Hershey svoje proizvode usmjerava najviše prema SAD-u i Kanadi, Mars je orijentiran također na Sjevernu Ameriku ali izvozi i u Europu dok Ferrero najviše prodaje svoje proizvode u Europi.

Što se tiče europske konditorske industrije, zabilježen je rast zadnjih nekoliko godina. Postoji više od 12 tisuća poduzeća koji se bave konditorskom industrijom.

Izvoz konditorskih proizvoda iz Europe raste iz godine u godinu.

5. HRVATSKA KONDITORSKA INDUSTRIJA

Hrvatska konditorska industrija ima vrlo važnu i značajnu ulogu u hrvatskoj prehrambenoj industriji. Bez obzira na sve krize i recesiju, ova industrija je uvijek imala odlične poslovne rezultate. Konditorska industrija u Hrvatskoj broji više od 3500 zaposlenih. Što se tiče proizvodnje, tu brojka prelazi 6000 zaposlenika. Konditorska industrija, uz veliki broj ljudi zaposlenih u tom sektoru, izravno i neizravno utječe na razvoj i drugih djelatnosti. Izravno utječe na djelatnost koja se bavi proizvodnjom ambalaže, čiji su veliki potrošač a neizravno utječe i na rast zaposlenosti u sektoru turizma, poljoprivrede i trgovine. Konditorska industrija u Hrvatskoj ima jako važnu ulogu koja se najviše ogleda u značajnom izvozu u Europu i svijet.

Konditorski proizvodi se dijele na četiri kategorije, a to su:

- ✓ Čokoladni proizvodi
- ✓ Bombonski proizvodi
- ✓ Gume za žvakanje i
- ✓ Brašneni konditorski proizvodi.

Svaka od navedenih kategorija se opet dijeli na određene skupine proizvoda.

Čokoladni proizvodi se dijele na:

- ✓ Čokoladne table
- ✓ Čokoladne prutiće
- ✓ Bombonjere
- ✓ Kakao instanti
- ✓ Krem proizvodi
- ✓ Čokoladni draže

Bombonski proizvodi se dijele na:

- ✓ Tvrde bombone
- ✓ Meke bombone
- ✓ Karamele i
- ✓ Gumene bombone.

Gume za žvakanje se dijele na:

- ✓ Gume za žvakanje sa šećerom i
- ✓ Gume za žvakanje bez šećera.

Brašneni konditorski proizvodi se dijele na:

- ✓ Kekse
- ✓ Čajna peciva
- ✓ Vafle
- ✓ Krekere i
- ✓ Flipse.

Glavni predstavnici hrvatske konditorske industrije su sljedeći proizvođači:

- ✓ Kraš grupa
- ✓ Koestlin
- ✓ Kandit
- ✓ Zvečevo
- ✓ Cedevita i
- ✓ Podravka.

Sve ove kompanije izvoze oko 50% svojih proizvoda u inozemstvo. Čak polovica domaće konditorske proizvodnje dolazi iz Kraš grupe. Bitna činjenica je da se u konditorsku industriju stalno investira. Navedene kompanije su 1991. godine osnovali zajedničko udruženje „Kondin“ i na taj način krenuli u unaprijeđenje hrvatske konditorske industrije. Prošla dva desetljeća značajno je porasla potrošnja konditorskih proizvoda u Republici Hrvatskoj. Zadnjih nekoliko godina potrošnja konditorskih proizvoda po glavi stanovnika u Hrvatskoj prelazi 20 kg godišnje.

5.1. KRAŠ GRUPA-LIDER HRVATSKE KONDITORSKE INDUSTRIJE

Poduzeće Kraš je osnovano davne 1911. godine u Zagrebu, gdje je i smještena glavna proizvodnja. Kraš se bavi proizvodnjom kakao proizvoda, keksa, vafla i bombona. Uz matičnu tvornicu u Zagrebu, Kraš posjeduje i tvornicu Karolina d.o.o. sa sjedištem u Osijeku i tvornicu Mira a.d. u Prijedoru u Bosni i Hercegovini. Proizvodnja Kraš grupe je organizirana po pravilima i konditorskim standardima. Proizvodnja ove grupe prelazi 33 000 tona slatkih proizvoda od čega skoro pola izvoze u Europu i ostatak svijeta.

Kraš grupa proizvodi i prodaje niz raznih konditorskih proizvoda od kojih su najznačajniji:

- ✓ Dorina
- ✓ Čoksa
- ✓ Životinjsko carstvo
- ✓ Retro čokolade- Runolist i Trijumf
- ✓ Bajadera
- ✓ Griotte
- ✓ Napolitanke
- ✓ Domaćica
- ✓ Jadro keks
- ✓ Motto keks
- ✓ Kiki bomboni
- ✓ Bronhi bomboni.

Od 2019. godine većinski vlasnik Kraša postaje Mesna industrija braća Pivac.

5.2. ZVEČEVO D.D.

Zvečevo je hrvatsko konditorsko poduzeće koje je osnovano 1921. godine u Požegi. Poznato je po tome što su smislili prvu čokoladu s rižom u svijetu pod nazivom „Mikado“. Dobitnici su raznih nagrada i priznanja kako u Hrvatskoj tako i u svijetu. Svoje proizvode prodaje na domaćem tržištu ali i izvozi diljem Europe i svijeta. Uz konditorske proizvode, proizvode i alkoholna pića.

Neka od najznačajnijih proizvoda Zvečeva su sljedeći:

- ✓ Mikado mliječne čokolade
- ✓ Čokolade Samo ti i Volim te
- ✓ Mikado čokolade s rižom i integralnom rižom
- ✓ Čokolade Seka i Braco
- ✓ Mikado tamne čokolade.

5.3. KANDIT D.O.O.

Kandit je hrvatsko konditorsko poduzeće koje je osnovano 20-ih godina 20-og stoljeća a bavi se proizvodnjom i prodajom konditorskih proizvoda. Nakon drugog svjetskog rata posluje pod nazivom „Tvornica kandita i čokolade“. 1953. godine seli se tvornica i tada započinje i proizvodnja bombonskih proizvoda a malo nakon toga i čokoladnih proizvoda. 2011. godine Kandit postaje član Mepas grupe i na taj način počinje proces uvođenja i prilagodbe nove filozofije kojoj je cilj da Kandit dovede do još bolje pozicije na tržištu. 2013. godine izgrađena je nova tvornica u Nemetinu.

Kanditovi najpoznatiji proizvodi:

- No guilt čokolade
- Choco banana
- Mentol bomboni
- Confettino bomboni.

5.4. KOESTLIN D.D.

1905. godine otvorena prva tvornica koja je najprije radila kao manufakturna tvornica da bi se kasnije u njoj vršila proizvodnja keksa i vafla. Tvornica je nosila ime po osnivaču Dragutinu Wolfu a kasnije se povezuje s mađarskom tvrtkom Keostlin i preuzima taj naziv. U ožujku 2002. godine Koestlin preuzima tvrtka Mepas iz Širokog Brijega u Bosni i Hercegovini.

Najpoznatiji Koestlin proizvodi su sljedeći:

- Petit beurre
- Piknik keks
- Saltas kikiriki
- Saltas slani štapići
- Breakfast Biscuits
- Speculaas keksi
- Čokoladni vafli.

6. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA PODUZEĆA KRAŠ D.D. I KOESTLIN D.D.

U ovom dijelu rada uradit će se analiza financijskih izvještaja Grupe Kraš i Koestlin d.d.

6.1. HORIZONTALNA I VERTIKALNA ANALIZA BILANCE I RDG-A GRUPE KRAŠ

U prethodnom dijelu rada izneseni su podaci o grupi Kraš koja je osnovana još 1911.godine. čije je sjedište u Zagrebu.

U sljedećim tablicama bit će izneseni podaci bilance i računa dobiti i gubitka grupe Kraš.

Kroz horizontalnu analizu će se obraditi podaci za 2016., 2017 i 2018. godinu. Za baznu godinu će se uzeti podaci iz 2016. godine te će se oni usporediti sa podacima iz ostalih godina. Iskazat će se apsolutni iznosi određenih stavki i njihovi relativni iznosi.

Što se tiče vertikalne analize, podaci iz aktive i pasive bilance se moraju izjednačiti sa brojem 100 što bi značilo da se sve stavke razmatraju kao postotak. Iznos ukupnih prihoda iz računa dobiti i gubitka se također izjednačuju sa brojem 100 i isto se gledaju kao postotak među ukupnim prihodima. Kad se izjednači struktura bilance i računa dobiti i gubitka moguće je usporediti podatke iz dvije godine.

Tablica 5. Horizontalna analiza bilance grupe Kraš

Pozicija	2016	2017	2018	2017/2016	2018/2016
Aktiva					
A) Potraživanja za upisani a neuplaćeni kapital	0	0	0	0%	0%
B) Dugotrajna imovina	667 781 931	639 011 044	594 910 160	95,69%	89,09%
Nematerijalna imovina	522 460	1 188 124	1 334 906	227,41%	255,50%
Materijalna imovina	576 658 333	535 096 637	508 242 496	92,79%	88,14%
Financijska imovina	87 975 525	100 925 819	83 713 313	114,72%	95,16%
Potraživanja	0	0	0	0,00%	0,00%
Odgođena porezna imovina	2 625 613	1 800 464	1 619 445	68,57%	61,68%
C) Kratkotrajna imovina	537 013 475	558 154 990	618 726 606	103,94%	115,22%
Zalihe	151 558 643	159 559 510	160 586 562	105,28%	105,96%
Potraživanja	310 415 544	298 531 330	289 175 355	96,17%	93,16%
Financijska imovina	20 420 070	15 385 679	59 076 992	75,35%	289,31%
Novac na računu i blagajni	54 619 218	84 678 471	109 887 695	155,03%	201,19%
D) Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunani prihodi	5 562 004	2 246 6329	1 634 620	40,39%	29,39%
E) Ukupno aktiva	1 210 357 410	1 119 412 663	1 215 271 386	92,49%	100,41%
F) Izvanbilančni zapisi	24 231 259	20 729 045	21 330 971	85,55%	88,03%

Pasiva				101,48%	
A) Kapital i rezerve	634 695 662	644 058 082	728 098 473	100,00%	114,72%
Upisani kapital	549 448 400	549 448 400	549 448 400	108,11%	100,00%
Kapitalne rezerve	-13 912 987	-15 041 057	-15 509 912	250,81%	111,48%
Rezerve iz dobiti	11 852 555	29 727 556	29 906 069	49,92%	252,32%
Revalorizacijske rezerve	-4 485 924	-2 239 232	-3 636 056	72,68%	81,05%
Zadržana dobit ili preneseni gubitak	44 938 042	32 662 247	47 038 590	122,42%	104,67%
Dobit ili gubitak poslovne godine	24 564 890	30 072 766	49 713 709	86,42%	202,38%
Manjinski interesi	22 290 686	19 263 705	20 551 006	0,00%	92,20%
B) Rezerviranja	0	8 812 844	7 796 915	93,87%	0,00%
C) Dugoročne obveze	186 369 353	174 953 563	106 700 631	96,00%	57,25%
D) Kratkoročne obveze	378 146 890	363 009 099	366 436 342	76,97%	96,90%
E) Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	11 145 505	8 579 075	6 239 025	92,49%	55,98%
F) Ukupno pasiva	1 210 357 410	1 119 412 663	1 215 271 386	85,55%	100,41%
G) Izvanbilančni zapisi	24 231 259	20 729 045	21 330 971		88,03%

Izvor: izrada autora prema podacima iz bilance grupe Kraš: <https://www.kras.hr/hr>

Prema horizontalnoj analizi bilance grupe Kraš može se utvrditi kako se dugotrajna imovina smanjila u obje godine u odnosu na baznu 2016. godinu i to u 2017. godini za 4,31% a u 2018. godini za čak 10,91% dok se je kratkotrajna imovina povećala, u 2017. godini za 3,94% a u 2018. godini za 15,22%.

Što se tiče ukupne aktive, u 2017. godini se ona smanjila za 14,45% a u 2018. godini se povećala za mizernih 0,41%.

Kapital se povećao u 2017.godini za 1,48% a u 2018. godini za čak 14,72%. U obje promatrane godine su se smanjile i dugoročne i kratkoročne obveze i to dugoročne u 2017. godini za 6,13 %, kratkoročne za 4,00% a u 2018. godini, dugoročne su se smanjile za enormnih 42,75% a kratkoročne za 3,1%.

Prema analiziranim podacima može se vidjeti rast kapitala i pad obveza.

U nastavku slijedi vertikalna analiza Grupe Kraš.

Tablica 6. Vertikalna analiza bilance Grupe Kraš

Pozicija	2016	2017	2018	% 2016	% 2017	% 2018
AKTIVA						
A) Potraživanja za upisani a neuplaćeni kapital	0	0	0			
B) Dugotrajna imovina	667 781 931	639 011 044	594 910 160	55,17%	57,08%	48,95%
Nematerijalna imovina	522 460	1 188 124	1 334 906	0,04%	0,11%	0,11%
Materijalna imovina	576 658 333	535 096 637	508 242 496	47,64%	47,80%	41,82%
Financijska imovina	87 975 525	100 925 819	83 713 313	7,27%	9,02%	6,89%
Potraživanja	0	0	0	0%	0%	0%
Odgodena porezna imovina	2 625 613	1 800 464	1 619 445	0,22%	0,16%	0,13%
C) Kratkotrajna imovina	537 013 475	558 154 990	618 726 606	44,37%	49,86%	50,91%
Zalihe	151 558 643	159 559 510	160 586 562	12,52%	14,25%	13,21%
Potraživanja	310 415 544	298 531 330	289 175 355	25,65%	26,67%	23,80%
Financijska imovina	20 420 070	15 385 679	59 076 992	1,69%	1,37%	4,86%
Novac na računu i blagajni	54 619 218	84 678 471	109 887 695	4,51%	7,56%	9,04%
D) Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunani prihodi	5 562 004	2 246 629	1 634 620	0,46%	0,20%	0,13%
E) Ukupno aktiva	1 210 357 410	1 119 412 663	1 215 271 386	100%	100%	100%
F) Izvanbilančni zapisi	24 231 259	20 729 045	21 330 971	2,00%	1,85%	1,76%

PASIVA	634 695 662	644 058 082	728 098 473	52,44%	57,54%	59,91%
A) Kapital i rezerve						
Upisani kapital	549 448 400	549 448 400	549 448 400	45,40%	49,08%	45,21%
Kapitalne rezerve	-13 912 987	-15 041 057	-15 509 912	-1,15%	-1,34%	-1,28%
Rezerve iz dobiti	11 852 555	29 727 556	29 906 069	0,98%	2,66%	2,46%
Revalorizacijske rezerve	-4 485 924	-2 239 232	-3 636 056	-0,37%	-0,20%	-0,30%
Zadržana dobit ili preneseni gubitak	44 938 042	32 662 247	47 038 590	3,71%	2,92%	3,87%
Dobit ili gubitak poslovne godine	24 564 890	30 072 766	49 713 709	2,03%	2,69%	4,09%
Manjinski interesi	22 290 686	19 263 705	20 551 006	1,84%	1,72%	1,69%
B) Rezerviranja	0	8 812 844	7 796 915	0%	0,79%	0,64%
C) Dugoročne obveze	186 369 353	174 953 563	106 700 631	15,40%	15,63%	8,78%
D) Kratkoročne obveze	378 146 890	363 009 099	366 436 342	31,24%	32,43%	30,15%
E) Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	11 145 505	8 579 075	6 239 025	0,92%	0,77%	0,51%
F) Ukupno pasiva	1 210 357 410	1 119 412 663	1 215 271 386	100%	100%	100%
G) Izvanbilančni zapisi	24 231 259	20 729 045	21 330 971	2,00%	1,85%	1,76%

Izvor: izrada autora prema podacima <https://www.kras.hr/hr>

Na temelju prikazanih podataka u prethodnoj tablici može se vidjeti kako dugotrajna imovina bilježi i rast i pad, kapital i njegove rezerve bilježe samo rast a dugoročne obveze cijelo promatrano razdoblje vidno padaju. Što se tiče kratkotrajne imovine tu je zabilježen rast a udio

kratkoročnih obveza pada prije blagog porasta. Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunanih prihoda su se smanjili u obje godine u odnosu na baznu 2016.godinu. Odgođena plaćanja troškova i prihoda budućeg razdoblja su se smanjili također u obje godine u odnosu na baznu godinu.

Tablica 7. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka Grupe Kraš

Pozicija	2016	2017	2018	2017/2016	2018/2016
PRIHODI					
Poslovni prihodi	1 018 912 938	1 034 305 908	1 022 113 158	101,51%	100,31%
Prihodi od prodaje	1 008 737 096	1 023 704 542	1 014 275 942	101,48%	100,55%
Ostali poslovni prihodi	10 175 842	10 601 366	7 837 216	104,18%	77,02%
Financijski prihodi	5 946 190	2 847 513	6 202 921	47,89%	104,32%
Izvanredni prihodi	0	0	0	0%	0%
UKUPNI PRIHODI	1 024 859 128	1 037 153 421	1 028 316 079	101,20%	100,34%
RASHODI					
Poslovni rashodi	977 412 250	980 211 512	957 112 407	100,29%	97,92%
Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	-3 582 816	-9 004 239	11 566 083	251,32%	-322,82%

Materijalni troškovi	623 742 532	613 980 664	562 566 083	98,43%	90,19%
Troškovi osoblja	259 374 560	271 035 085	284 842 808	104,50%	109,82%
Amortizacija	47 825 127	49 931 576	48 827 388	104,40%	102,10%
Ostali troškovi	42 851 347	52 781 766	47 257 807	123,17%	110,28%
Vrijednosno usklađenje	442 080	1 247 381	2 352 848	160,94%	303,56%
Rezerviranje	0	239 279	0	0%	0%
Ostali poslovni rashodi	6 426 420	0	0	0%	0%
Financijski rashodi	14 739 545	16 999 284	8 620 435	115,335	58,495
Izvanredni rashodi	0	0	0	0%	0%
UKUPNI RASHODI	992 151 795	997 210 796	965 742 842	100,51%	97,34%
DOBIT ILI GUBITAK					
Dobit prije oporezivanja	32 707 333	39 942 625	62 573 237	122,12%	191,31%
Porez na dobit	7 063 570	8 948 148	11 628 322	126,685	164,62%
Dobit nakon oporezivanja	25 643 763	30 994 477	50 944 915	120,87%	198,66%

Izvor: Izrada autora prema podacima: <https://www.kras.hr/hr>

Prema horizontalnoj analizi računa dobiti i gubitka Grupe Kraš, vidljiv je rast poslovnih i financijskih prihoda, pad financijskih prihoda kao i porast poslovnih rashoda u 2017. godini u

odnosu na baznu 2016. godinu. Što se tiče podataka iz 2018. godine, rastu poslovni i financijski prihodi dok se s druge strane smanjuju poslovni i financijski rashodi. Također se može zaključiti kako je porasla dobit za 64,37% , što se je dogodilo zbog smanjenja rashoda.

Tablica 8. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka Grupe Kraš

Pozicija	2016	2017	2018	2016 %	2017 %	2018 %
PRIHODI						
Poslovni prihodi	1 018 912 938	1 034 305 908	1 022 113 158	99,42%	99,73%	99,40%
Prihodi od prodaje	1 008 737 0896	1 023 704 542	1 014 275 942	98,43%	98,70%	98,63%
Ostali poslovni prihodi	10 175 842	10 601 366	7 837 216	0,99%	1,02%	0,76%
Financijski prihodi	5 946 190	2 847 513	6 202 921	0,58%	0,27%	0,60%
Izvanredni prihodi	0	0	0	0%	0%	0%
UKUPNI PRIHODI	1 024 859 128	1 037 153 421	1 028 316 079	100%	100%	100%
RASHODI						
Poslovni rashodi	977 412 250	980 211 512	957 112 407	95,51%	94,51%	93,08%
Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	-3 582 816	-9 004 239	11 566 083	-0,35%	-0,87%	1,12%
Materijalni troškovi	623 742 532	613 980 664	562 566 083	60,86%	59,20%	54,71%
Troškovi osoblja	259 374 560	271 035 085	284 842 808	25,31%	26,13%	27,70%
Amortizacija	47 825 127	49 931 576	48 827 388	4,67%	4,81%	4,75%
Ostali	42 851 347	52 781 766	47 257 807	4,18%	5,09%	4,60%

troškovi						
Vrijednosno usklađenje	775 080	1 247 381	2 352 848	0,08%	0,12%	0,23%
Rezerviranje	0	239 279	0	0%	0,02%	0%
Ostali poslovni rashodi	6 426 420	0	0	0,63%	0%	0%
Financijski rashodi	14 739 545	16 999 284	8 620 435	1,44%	1,64%	0,84%
Izvanredni rashodi	0	0	0	0%	0%	0%
UKUPNI RASHODI	992 151 795	997 210 796	965 742 842	96,81%	96,15%	93,91%
DOBITAK ILI GUBITAK						
Dobit prije oporezivanja	32 707 333	39 942 625	62 573 237	3,19%	3,85%	6,09%
Porez na dobit	7 063 570	8 948 148	11 628 322	0,69%	0,86%	1,13%
Dobit nakon oporezivanja	25 643 763	30 994 477	50 944 915	2,50%	2,99%	4,95%

Izvor: Izrada autora prema podacima: <https://www.kras.hr/hr>

Prema podacima iz vertikalne analize računa dobiti i gubitka Grupe Kraš, može se reći kako prvo mjesto u udjelu imaju poslovni prihodi koji u sve tri godine prelaze preko 99%, slijede poslovni rashodi sa 98,51% u 2016. godini, 94,51% u 2017. godini i 93,08% u 2018. godini. Dobit prije oporezivanja je narasla u 2018. godini duplo u odnosu na 2016. godinu, pa tako vrijedi i za dobit nakon oporezivanja.

Na temelju prethodnih podataka iz svih tablica vidi se kako je poduzeće tijekom svih promatranih razdoblja ostvarilo dobit što bi značilo da su prihodi stalno bili veći od rashoda.

6.2. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA GRUPE KRAŠ POMOĆU POKAZATELJA

Za analizu financijskih izvještaja pomoću pokazatelja uzimaju se vrijednosti i podaci iz bilance i računa dobiti i gubitka Grupe Kraš.

Tablica 9. Analiza financijskih izvještaja Grupe Kraš pomoću pokazatelja-2018. godina

IME POKAZATELJA	Brojnik	Nazivnik	Dobivene vrijednosti	Tražene vrijednosti
Pokazatelji likvidnosti				
Koeficijent trenutne likvidnosti	109 887 695	366 436 342	0,31	≥0,5
Koeficijent ubrzane likvidnosti	339 063 030	366 436 342	0,92	Minimalno 1
Koeficijent tekuće likvidnosti	618 726 606	366 436 342	1,69	>2
Koeficijent financijske stabilnosti	594 910 160	834 799 104	0,71	<1
Pokazatelji zaduženosti				
Koeficijent zaduženosti	473 136 973	1 213 636 766	0,39	<0,5
Koeficijent vlastitog financiranja	728 098 473	1 213 636 766	0,61	>0,5
Koeficijent financiranja	473 136 973	728 098 473	0,65	Što manji
Faktor zaduženosti	473 136 973	95 865 978	4,93	Što manji-do 5 godina
Stupanj pokrića 1	728 098 473	594 910 160	1,22	≥1
Stupanj pokrića 2	834 799 104	594 910 160	1,40	>1
Pokazatelji aktivnosti				
Koeficijent obrtaja ukupne imovine	1 028 316 079	1 213 636 766	0,85	
Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine	1 028 316 079	618 726 606	1,66	

Koeficijent obrtaja potraživanja	1 014 275 942	289 175 355	3,51	
Trajanje naplate potraživanja	365	3,51	103,99	
Pokazatelji ekonomičnosti				
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	1 028 316 079	965 742 842	1,06	>1
Ekonomičnost poslovanja	1 014 275 942	562 566 083	1,89	>1
Ekonomičnost financiranja	6 202 921	8 620 435	0,72	>1

Izvor: izrada autora prema podacima: <https://www.kras.hr/hr>

Prema ovoj tablici može se vidjeti kako je koeficijent trenutne likvidnosti Grupe Kraš u 2018. godini bio manji od minimalnih 0,5 što znači da nije bio povoljan. Koeficijent ubrzane likvidnosti je isto bio nepovoljan što pokazuje da su potraživanja bila nelikvidna. Koeficijent tekuće likvidnosti je u 2018. godini bio manji od 2 što je značilo kako je poduzeće moglo u bilo kojem trenutku ostati bez sredstava potrebnih za podmirenje kratkoročnih obveza. Što se tiče koeficijent financijske stabilnosti, on pokazuje da je poduzeće stabilno.

Gledajući na pokazatelje zaduženosti, koeficijent zaduženosti je u granicama normale, koeficijent vlastitog financiranja je dobar i ukazuje na to da se Grupa Kraš financira većinom iz vlastitih izvora. Faktor zaduženosti, stupanj pokrića 1 i stupanj pokrića 2 pokazuju zadovoljavajuće rezultate. Trajanje naplate potraživanja je u prosjeku 104 dana. Pokazatelji ekonomičnosti su zadovoljavajući.

6.3. HORIZONTALNA I VERTIKALNA ANALIZA BILANCE I RDG-A PODUZEĆA KOESTLIN D.D.

U prethodnom dijelu rada je opisano poduzeće Koestlin d.d., osnovano davne 1905. godine u Bjelovaru. Koestlin d.d. se bavi proizvodnjom keksa, vafli, štapića, pereca i flipsa već više od 100 godina. Dnevna proizvodnja Koestlina d.d. premašuje 70 tona dnevno. Izvozi polovicu svoje proizvodnje na strana tržišta.

Tablica 10. Horizontalna analiza bilance Koestlin d.d.

Pozicija	2016	2017	2018	2017/2016	2018/2016
AKTIVA					
A) Potraživanja za upisani a neplaćeni kapital	0	0	0	0%	0%
B) Dugotrajna imovina	82 954 686	122 520 399	138 424 924	147,70%	166,87%
Nematerijalna imovina	624 699	581 669	760 194	93,11%	121,69%
Materijalna imovina	62 425 208	61 659 554	75 178 341	98,77%	120,43%
Financijska imovina	19 904 779	60 279 176	62 486 389	302,84%	313,93%
Potraživanja	0	0	0	0%	0%
Odgođena porezna imovina	0	0	0	0%	0%
C) Kratkotrajna imovina	124 049 528	79 573 795	76 520	64,15%	0,06%
Zalihe	22 771 927	20 570 886	22 562 626	90,33%	99,08%
Potraživanja	54 070 111	50 942 819	47 353 275	94,22%	87,58%
Financijska imovina	46 655 195	5 306 539	4 884 307	11,37%	10,47%
Novac na računu i blagajni	552 295	2 753 551	1 720 749	498,57%	311,56%
D) Plaćeni	2 101 951	1 598 169	1 732 931	76,03%	82,44%

troškovi budućeg razdoblja i obračunani prihodi					
E) UKUPNO AKTIVA	209 106 165	203 692 363	216 678 812	97,41%	103,62%
F) Izvanbilančni zapisi	0	0	0	0%	0%
PASIVA					
A) Kapital i rezerve	134 819 442	135 798 120	138 452 032	100,73%	102,69%
Upisani kapital	91 193 200	96 259 900	96 259 900	105,56%	105,56%
Kapitalne rezerve	0	0	0	0%	0%
Rezerve iz dobiti	14 526 698	14 526 698	14 780 033	100%	101,74%
Revalorizacijske rezerve	3 785 313	3 785 313	3 785 313	100%	100%
Zadržana dobit ili preneseni gubitak	20 247 464	15 701 781	20 859 024	77,55%	103,02%
Dobit ili gubitak poslovne godine	5 006 767	5 524 428	2 767 762	110,34%	55,28%
Manjinski interesi	0	0	0	0%	0%
B) Rezerviranja	80 000	80 000	80 000	100%	100%
C) Dugoročne obveze	22 599 097	13 645 561	20 191 515	60,38%	89,35%
D) Kratkoročne obveze	51 394 684	54 003 833	57 248 015	105,08%	111,39%
E) Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	212 942	164 849	707 250	77,41%	332,13%
F) UKUPNO PASIVA	209 106 165	203 692 363	216 678 812	97,41%	103,62%

G) Izvanbilančni zapisi	0	0	0	0%	0%

Izvor: Izrada autora prema podacima: <https://www.koestlin.hr/hr/o-nama/financijski-izvjestaji>

Prema podacima iz prethodne tablice utvrđeno je kako je u 2017. godini došlo do pada za 2,59% a u 2018. godini je došlo do porasta od 3,62%. U 2018. godini najveći porast se dogodio u dugotrajnoj imovini za 66,87%, a najveći pad se dogodio kod kratkotrajne imovine za 99,95%. Kratkoročne obveze su porasle za 11,39% a dugoročne obveze su se smanjile za 10,65%.

U nastavku slijedi tablica sa vertikalnom analizom bilance poduzeća Koestlin d.d.

Tablica 11. Vertikalna analiza bilance poduzeća Koestlin d.d.

Pozicija	2016	2017	2018	2016 %	2017 %	2018 %
AKTIVA						
A) Potraživanja za upisani a neplaćeni kapital	0	0	0	0%	0%	0%
B) Dugotrajna imovina	82 954 686	122 520 399	138 424 924	39,67%	60,15%	53,88%
Nematerijalna imovina	624 699	581 669	760 194	0,30%	0,29%	0,35%
Materijalna imovina	62 425 208	61 659 554	75 178 341	29,85%	30,27%	34,70%
Financijska imovina	19 904 779	60 279 176	62 486 389	9,52%	29,59%	28,84%
Potraživanja	0	0	0	0%	0%	0%
Odgođena porezna imovina	0	0	0	0%	0%	0%
C) Kratkotrajna imovina	124 049 528	79 573 795	76 520	59,32%	39,07%	0,04%
Zalihe	22 771 927	20 570 886	22 562 626	10,89%	10,10%	10,41%
Potraživanja	54 070 111	50 942 819	47 353 275	25,86%	25,01%	21,85%
Financijska	46 655 195	5 306 539	4 884 307	22,31%	2,61%	2,25%

imovina						
Novac na računu i blagajni	552 295	2 753 551	1 720 749	0,26%	1,35%	0,79%
D) Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunani prihodi	2 101 951	1 598 169	1 732 931	1,01%	0,78%	0,80%
E) UKUPNO AKTIVA	209 106 165	203 692 363	216 678 812	100%	100%	100%
F) Izvanbilančni zapisi	0	0	0	0%	0%	0%
PASIVA						
A) Kapital i rezerve	134 819 442	135 798 120	138 452 032	64,47%	66,67%	63,90%
Upisani kapital	91 193 200	96 259 900	96 259 900	43,61%	47,26%	44,43%
Kapitalne rezerve	0	0	0	0%	0%	0%
Rezerve iz dobiti	14 526 698	14 526 698	14 780 033	6,95%	7,13%	6,82%
Revalorizacijske rezerve	3 785 313	3 785 313	3 785 313	1,81%	1,86%	1,75%
Zadržana dobit ili preneseni gubitak	20 247 464	15 701 781	20 859 024	9,68%	7,71%	9,63%
Dobit ili gubitak poslovne godine	5 006 767	5 524 428	2 767 762	2,39%	2,71%	1,28%
Manjinski interesi	0	0	0	0%	0%	0%
B) Rezerviranja	80 000	80 000	80 000	0,04%	0,04%	0,04%
C) Dugoročne obveze	22 599 097	13 645 561	20 191 515	10,81%	6,70%	9,32%
D) Kratkoročne obveze	51 394 684	54 003 833	57 248 015	24,58%	26,51%	26,42%
E) Odgođeno plaćanje	212 942	164 849	707 250	0,10%	0,08%	0,33%

troškova i prihod budućeg razdoblja						
F) UKUPNO PASIVA	209 106 165	203 692 363	216 678 812	100%	100%	100%
G) Izvanbilančni zapisi	0	0	0	0%	0%	0%

Izvor: Izrada autora prema podacima: <https://www.koestlin.hr/hr/o-nama/financijski-izvjestaji>

Prema podacima iz tablice može se vidjeti kako dugotrajna imovina bilježi visoki porast na čak 63,88%, dugoročne obveze su pale a kapital i njegove rezerve nakon kratkog porasta bilježe pad. Kratkotrajna imovina pada sa 59,32% na mizernih 0,04% a kratkoročne obveze su porasle. Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunanih prihoda, isto kao i odgođeno plaćanje troškova i prihoda budućeg razdoblja bilježe porast u odnosu na baznu godinu.

Tablica 12. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Koestlin d.d.

Pozicija	2016	2017	2018	2017/2016	2018/2016
PRIHODI					
Poslovni prihodi	191 225 021	189 421 633	181 029 513	99,06%	94,367%
Prihodi od prodaje	183 442 158	180 295 747	170 601 925	98,28%	93%
Ostali poslovni prihodi	7 802 863	9 125 886	10 427 588	116,96%	133,64%
Financijski prihodi	2 805 126	1 857 419	1 222 594	66,22%	43,58%
Kamate, tečajne razlike, dividende	2 805 126	1 857 419	1 210 594	66,22%	43,58%
Ostali financijski prihodi	0	0	12 000	0%	0%
Izvanredni prihodi	0	0	0	0%	0%
PRIHODI UKUPNO	194 030 147	191 279 052	182 252 107	98,58%	93,93%
RASHODI					

Poslovni rashodi	186 367 020	182 918 520	177 491 795	98,15%	95,24%
Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	158 373	1 106 991	-1 474 769	698,98%	-931,20%
Materijalni troškovi	140 735 604	140 332 038	134 490 759	99,71%	95,56%
Troškovi osoblja	26 480 473	26 809 659	29 510 491	101,24%	111,44%
Amortizacija	6 285 993	6 690 735	6 345 054	106,44%	100,94%
Ostali troškovi	7 692 963	7 378 644	7 532 830	95,91%	97,92%
Vrijednosno usklađenje	3 888 999	0	23 168	0%	0,60%
Rezerviranje	80 000	80 000	80 000	100%	100%
Ostali poslovni rashodi	1 044 615	520 453	894 262	49,82%	85,61%
Financijski rashodi	2 236 891	1 510 485	1 234 736	67,53%	55,20%
Kamate, tečajne razlike	2 236 891	1 510 485	1 234 736	67,53%	55,20%
Ostali financijski rashodi	0	0	0	0%	0%
Izvanredni rashodi	0	0	0	0%	0%
UKUPNI RASHODI	188 603 911	184 429 005	178 726 531	97,79%	96,91%
DOBIT ILI GUBITAK					
Dobit ili gubitak prije oporezivanja	5 426 236	6 850 049	3 525 576	126,24%	51,47%
Porez na dobit	359 469	1 325 619	757 814	368,77%	57,17%
Dobit ili gubitak nakon oporezivanja	5 006 767	5 524 428	2 767 762	110,34%	50,10%

Izvor: Izrada autora prema podacima: <https://www.koestlin.hr/hr/o-nama/financijski-izvjestaji>

Na temelju podataka iz prethodne tablice može se vidjeti kako je pala dobit u promatranim godinama u odnosu na 2016. godinu. Taj pad se dogodio zbog smanjnje poslovnih i financijskih prihoda iako je zabilježen pad i svih rashoda.

Tablica 13. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Koestlin d.d.

Pozicija	2016	2017	2018	2016 %	2017 %	2018 %
PRIHODI						
Poslovni prihodi	191 225 021	189 421 633	181 029 513	98,55%	99,03%	99,33%
Prihodi od prodaje	183 442 158	180 295 747	170 601 925	94,54%	94,26%	93,61%
Ostali poslovni prihodi	7 802 863	9 125 886	10 427 588	4,02%	4,77%	5,72%
Financijski prihodi	2 805 126	1 857 419	1 222 594	1,45%	0,97%	0,67%
Kamate, tečajne razlike, dividende	2 805 126	1 857 419	1 210 594	1,45%	0,97%	0,66%
Ostali financijski prihodi	0	0	12 000	0%	0%	0,1%
Izvanredni prihodi	0	0	0	0%	0%	0%
UKUPNI PRIHODI	194 030 147	191 279 052	182 252 107	100%	100%	100%
RASHODI						
Poslovni rashodi	186 367 020	182 918 520	177 491 795	96,05%	95,63%	97,39%
Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	158 373	1 106 991	-1 474 769	0,08%	0,58%	-0,81%

Materijalni troškovi	140 735 604	140 332 038	134 490 759	72,53%	73,37%	73,79%
Troškovi osoblja	26 480 473	26 809 659	29 510 491	13,65%	14,02%	16,19%
Amortizacija	6 285 993	6 690 735	6 345 054	3,24%	3,50%	3,48%
Ostali troškovi	7 692 963	7 378 644	7 532 830	3,96%	3,86%	4,13%
Vrijednosno usklađenje	3 888 999	0	23 168	2%	0%	0,01%
Rezerviranje	80 000	80 000	80 000	0,04%	0,04%	0,04%
Ostali poslovni rashodi	1 044 615	520 453	894 262	0,54%	0,27%	0,49%
Financijski rashodi	2 236 891	1 510 485	1 234 736	1,15%	0,79%	0,68%
Kamate, tečajne razlike	2 236 891	1 510 485	1 234 736	1,15%	0,79%	0,68%
Ostali financijski rashodi	0	0	0	0%	0%	0%
Izvanredni rashodi	0	0	0	0%	0%	0%
UKUPNI RASHODI	188 603 911	184 429 005	178 726 531	97,20%	96,42%	98,07%
DOBIT ILI GUBITAK						
Dobit ili gubitak prije oporezivanja	5 426 236	6 850 049	3 525 576	2,80%	3,58%	1,93%
Porez na dobit	359 469	1 325 619	757 814	0,19%	0,69%	0,42%
Dobit ili gubitak nakon oporezivanja	5 006 767	5 524 428	2 767 762	2,58%	2,89%	1,52%

Izvor: Izrada autora prema podacima: <https://www.koestlin.hr/hr/o-nama/financijski-izvjestaji>

Iz prethodne tablice se vidi kako najbitniji udio imaju poslovni prihodi koji su se povećali za malo manje od 1%. U sve tri promatrane godine, poduzeće bilježi dobit iako se ona smanjila u zadnjoj promatranoj godini za malo manje od 1%.

6.4. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA PODUZEĆA KOESTLIN D.D. POMOĆU POKAZATELJA

Za analizu pomoću pokazatelja će se koristiti isti podaci kao i kod vertikalne i horizontalne analize poduzeća Koestlin d.d.

Tablica 14. Analiza financijskih izvještaja pomoću pokazatelja za poduzeće Koestlin d.d.

IME	BROJNIK	NAZIVNIK	DOBIVENE VRIJEDNOSTI	TRAŽENE VRIJEDNOSTI
Pokazatelji likvidnosti				
Koeficijent trenutne likvidnosti	1 720 749	57 248 015	0,03	≥0,5
Koeficijent ubrzane likvidnosti	49 074 024	57 248 015	0,86	Minimalno 1
Koeficijent tekuće likvidnosti	76 520 957	57 248 015	1,34	>2
Koeficijent financijske stabilnosti	62 486 389	158 643 547	0,39	<1
Pokazatelji zaduženosti				
Koeficijent zaduženosti	77 439 530	214 945 881	0,36	<0,5
Koeficijent vlastitog financiranja	138 452 032	214 945 881	0,64	>0,5
Koeficijent financiranja	77 439 530	138 452 032	0,56	Što manji
Faktor zaduženosti	77 439 530	27 294 078	2,84	Što manji-do 5 godina
Stupanj pokrića 1	138 452 032	138 424 924	1,01	≥1
Stupanj pokrića 2	158 643 547	138 424 924	1,15	>1
Pokazatelji aktivnosti				
Koeficijent obrtaja ukupne imovine	182 252 107	214 945 881	0,85	
Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine	182 252 107	76 520 957	2,38	

Koeficijent obrtaja potraživanja	170 601 925	47 353 275	3,60	
Trajanje naplate potraživanja	365	3,60	101,39	
Pokazatelji ekonomičnosti				
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	182 252 107	178 726 531	1,02	>1
Ekonomičnost poslovanja	170 601 925	134 490 759	1,27	>1
Ekonomičnost izvanrednih aktivnosti	1 222 594	1 234 736	0,99	>1

Izvor: Izrada autora prema podacima: <https://www.koestlin.hr/hr/o-nama/financijski-izvjestaji>

Prema podacima iz tablice, može se primijetiti kako je koeficijent trenutne likvidnosti nepovoljan jer je manji od 0,5 a isto tako i koeficijent ubrzane likvidnosti koji je manji od 1. Prema podacima iz koeficijenta financijske stabilnosti može se vidjeti kako je poduzeće financijski stabilno a iz podataka iz koeficijenta tekuće likvidnosti vidi se da poduzeće u bilo kojem trenutku može ostati bez sredstava za podmirenje kratkoročnih obveza.

Pokazatelji zaduženosti su dobri ili zadovoljavajući. Između pokazatelja aktivnosti može se izdvojiti trajanje naplate potraživanja koje je u ovom slučaju 101 dan. Pokazatelji ekonomičnosti su zadovoljavajući iako bi trebali biti i bolji.

6.5. KOMPARATIVNA ANALIZA KRAŠ D.D. I KOESTLIN D.D.

Komparativna analiza se temelji na financijskim izvještajima ovih dvaju poduzeća, na temelju bilance i računa dobiti i gubitka pomoću čijih podataka su napravljene horizontalna i vertikalna analiza za tri godine. Analiza financijskih izvještaja pomoću pokazatelja se iščitava iz pokazatelja likvidnosti, zaduženosti, aktivnosti i ekonomičnosti a podaci su iz 2018. godine.

Tablica 15. Komparativna analiza financijskih pokazatelja Grupe Kraš i Koestlina d.d.

IME	DOBIVENE VRIJEDNOSTI GRUPE KRAŠ	DOBIVENE VRIJEDNOSTI KOESTLIN D.D.	ZAHTIJEVANE VRIJEDNOSTI
Pokazatelji likvidnosti			
Koeficijent trenutne likvidnosti	0,31	0,03	≥0,5
Koeficijent ubrzane likvidnosti	0,92	0,86	Minimalno 1
Koeficijent tekuće likvidnosti	1,69	1,34	>2
Koeficijent financijske stabilnosti	0,71	0,39	<1
Pokazatelji zaduženosti			
Koeficijent zaduženosti	0,39	0,36	<0,5
Koeficijent vlastitog financiranja	0,61	0,64	>0,5
Koeficijent financiranja	0,65	0,56	Što manji
Faktor zaduženosti	4,93	2,84	Što manji -do 5 godina
Stupanj pokrića 1	1,22	1,01	≥1
Stupanj pokrića 2	1,40	1,15	>1
Pokazatelji aktivnosti			
Koeficijent obrtaja ukupne imovine	0,85	0,85	/
Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine	1,66	2,38	/
Koeficijent obrtaja potraživanja	3,51	3,60	/
Trajanje naplate	103,99	101,39	/

potraživanja			
Pokazatelji ekonomičnosti			
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	1,06	1,02	>1
Ekonomičnost poslovanja	1,89	1,27	>1
Ekonomičnost financiranja	0,72	0,99	>1

Izvor: Izrada autora prema podacima: <https://www.koestlin.hr/hr/o-nama/financijski-izvjestaji> i <https://www.kras.hr/hr>

Prema izračunima uz pomoć financijskih pokazatelja može se reći kako u oba poduzeća pokazatelji likvidnosti nisu baš zadovoljavajući jer je njihov rezultat manji od zahtijevane vrijednosti. To znači da nijedno od ova dva poduzeća nije u mogućnosti podmirivati kratkoročne obveze. Grupa Kraš je u boljem položaju u odnosu na Koestlin d.d. što se tiče pokazatelja likvidnosti. Što se tiče pokazatelja zaduženosti, dobivene vrijednosti su vrlo slične, uz minorne razlike.

Uz usporedbu ovih pokazatelja, može se, pak, zaključiti kako poduzeće Koestlin d.d. ima ipak bolji rezultat od Grupe Kraš.. Pokazatelji ekonomičnosti su dobri u oba slučaja, ali uz minimalne razlike, Grupa Kraš ipak ima bolji rezultat. Kod pokazatelja aktivnosti, ne može se pohvaliti nijedno od promatranih poduzeća jer po izračunima, ne koriste u dovoljnoj mjeri svoje resurse.

Kod oba promatrana poduzeća se može zaključiti kako je njihovo poslovanje i nadalje sigurno. Oba poduzeća posluju slično i imaju slične rezultate, štoviše oba poduzeća ostvaruju dobit. S obzirom da se kod Grupe Kraš bržim tempom povećava dobit iz godine u godinu, može se reći kako Kraš ipak bolje posluje od Koestlina.

7. ZAKLJUČAK

Analiza financijskih izvještaja je detaljan proces u kojem se uz pomoć raznih tehnika i sredstava, podaci iz njih pretvaraju u korisne informacije za korisnike i one koji bi to mogli postati. Uz pomoć analize financijskih izvještaja, korisnici mogu mnogo lakše uvidjeti prednosti a isto tako i mane poslovanja pojedinog poduzeća. Za analizu financijskih izvještaja se koriste horizontalna analiza, vertikalna analiza i analiza pomoću financijskih pokazatelja koja je jedna od najčešće korištenih metoda.

Konditorska industrija u Hrvatskoj definitivno slovi kao najvažniji ogranak prehrambene industriji. Zadnjih nekoliko godina, proizvodnja i prodaja konditorskih proizvoda kontinuirano raste, kako u Hrvatskoj tako i u svijetu. Iako su razne krize dotakle mnoge industrije, konditorska industrija skoro pa i nije osjetila iste. Hrvatska konditorska industrija prodaje velike količine svojih proizvoda, kako u Hrvatskoj tako i na inozemnim tržištima.

U ovom diplomskom radu, osim teorijskog dijela u kojem su detaljno objašnjeni svi pojmovi financijskih izvještaja i metoda koje se koriste kako bi se ta izvješća analizirala, napravljeno je i empirijsko istraživanje, odnosno analizirani su financijski izvještaji dvaju najvećih i najznačajnijih konditorskih divova u Hrvatskoj.

Radi se o Grupi Kraš i poduzeću Koestlin d.d. Ta dva poduzeća, uz još njih nekoliko drže uzde konditorske industrije u Hrvatskoj. Prema dobivenim podacima, može se zaključiti kako oba poduzeća vrlo dobro posluju i ostvaruju veliku dobit godinama. Uz neke male preinake, i Kraš i Koestlin mogu još više razviti svoje poslovanje i svoju dobit još povećati.

LITERATURA

Knjige i časopisi:

1. Milić, A., (2014.), Izvještaj o obvezama, Riznica br. 2., Zagreb
2. Perčević, H. (2019.): Financijski izvještaji i elementi financijskih izvještaja, Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet, Zagreb
3. Vidučić Lj., Pepur S., Šimić Šarić M., Financijski menadžment IX. dopunjeno i izmijenjeno izdanje, PRiF, Zagreb, 2015.
4. Vuko, T. (2018.): Materijali iz kolegija Analiza financijskih izvještaja, Materijali s predavanja 5.
5. Vujević, I., Financijska analiza, Ekonomski fakultet Split, 2003.
6. Žager K., Mamić Sačer I., Sever S., Žager L., Analiza financijskih izvještaja, II. prošireno izdanje, Masmedia, Zagreb, 2008.
7. Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja (Narodne novine, br. 96./2015.).

Internet izvori:

1. <https://blog.euromonitor.com/new-confectionery-data-what-is-it-telling-us/>
2. <https://smallbusiness.chron.com/analysis-confectionery-industry-70206.html>
3. <https://www.kras.hr/hr>
4. <https://www.koestlin.hr/hr/o-nama/financijski-izvjestaji>
5. http://www.osfi.hr/Uploads/1/2/136/137/Hrvatski_standardi_financijskog_izvjestavanja.pdf
6. <https://www.fina.hr/documents/52450/130220/Ispis+Izvjestaja+o+promjenama+kapitala+%28primjer+2008.%29.pdf/f54ee102-f633-1658-37e2-e44d0db7e59b>

POPIS SLIKA

Slika 1. Račun dobiti i gubitka prema metodi ukupnih troškova

Slika 2. Račun dobiti i gubitka prema metodi prodanih učinaka

POPIS TABLICA

Tablica 1. Struktura bilance

Tablica 2. Kriteriji razvrstavanja stavki aktive i pasive

Tablica 3. Direktna metoda izvještaja o novčanom tijeku

Tablica 4. Izvještaj o promjenama kapitala

Tablica 5. Horizontalna analiza bilance grupe Kraš

Tablica 6. Vertikalna analiza bilance Grupe Kraš

Tablica 7. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka Grupe Kraš

Tablica 8. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka Grupe Kraš

Tablica 9. Analiza financijskih izvještaja Grupe Kraš pomoću pokazatelja-2018. godina

Tablica 10. Horizontalna analiza bilance Koestlin d.d.

Tablica 11. Vertikalna analiza bilance poduzeća Koestlin d.d.

Tablica 12. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Koestlin d.d.

Tablica 13. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Koestlin d.d.

Tablica 14. Analiza financijskih izvještaja pomoću pokazatelja za poduzeće Koestlin d.d.

Tablica 15. Komparativna analiza financijskih pokazatelja Grupe Kraš i Koestlina d.d.

SAŽETAK

Financijski izvještaji služe kao temelj analize. Temeljni cilj ovog diplomskog rada bio je analizirati financijske izvještaje najvećih hrvatskih konditorskih poduzeća, Kraš d.d. i Koestlin d.d.. Kako bi se došlo do bitnih podataka, korištene su vertikalna, horizontalna i analiza putem pokazatelja.

Na temelju dobivenih rezultata, može se vidjeti kako oba analizirana poduzeća posluju jako dobro, unatoč gospodarskim krizama i pandemiji virusa Covid-19.

Ključne riječi: financijski izvještaji, analiza, horizontalna analiza, vertikalna analiza, analiza putem pokazatelja.

SUMMARY

The financial statements serve as the basis for the analysis. The main goal of this thesis was to analyze the financial statements of the largest Croatian confectionery companies, Kraš d.d. and Koestlin d.d. In order to obtain relevant data, the author used vertical, horizontal and financial indicator analysis.

Based on the obtained results, it can be seen that both analyzed companies are performing very well, despite the economic crises and the Covid-19 virus pandemic.

Key words: financial statements, analysis, horizontal analysis, vertical analysis, analysis by indicators.